

Серія «Мистецтво». Вінниця: ФОП Корзун Д. Ю. 2020. С. 95–100.

5. Програма з логоритміки для спеціалізованих загальноосвітніх шкіл-інтернатів для дітей з важкими порушеннями мовлення / укладач Куравська Л. С. URL: <https://naurok.com.ua/biblioteka/muzichne-mistectvo> (дата звернення: 06.01.2021).

6. Стахова Л. Л. Розвиток фонетико-фонематичних процесів у дітей із порушенням мовлення. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2020. Вип. 73. С. 80–87.

REFERENCES

1. Beketova, Yu. V. (2009). *Osoblyvosti vplyvu muzyky na ditei z osoblyvymy potrebamy*. [Features of effect of music on children with the special needs].

2. Bondarenko, N. V. (2017). *Vplyv muzychnoho mystetstva na movlenniuvyi rozvytok dytyny doshkilnoho viku*. [The influence of musical art on the speech development of a preschool child].

3. Kutsyn, E. K. (2019). *Formuvannia osnovy rozvytku osobystosti zasobamy muzychnoi diialnosti*. [Formation of the basis of the personal development by means of musical activity]. Chernigiv.

4. Likhitska, L., Andriitsiv, O. (2020). *Vplyv zaniat z muzychnoho mystetstva na rozvytok movlennia dytyny doshkilnoho viku*. [The influence of music lessons on the speech development of a preschool child]. Vinnytsia.

5. *Prohrama z lohorytmiky dlia spetsializovanykh zahalnoosvitnikh shkil-internativ dlia ditei z vazhkyu porushenniamy movlennia*. [Logarithmics program for specialized boarding schools for children with severe speech disorders].

6. Stakhova, L. L. (2020). *Rozvytok fonetyko-fonematychnykh protsesiv u ditei iz porushenniam movlennia*. [Development of phonetic-phonemetic processes in children with speech disorders by music]. Kiev.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЦИМБАЛ-СЛАТВІНСЬКА Світлана Володимирівна – доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри спеціальної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутніх логопедів, формування інформаційно-освітнього середовища закладів вищої освіти, розвиток мовленнєво-комунікативних навичок.

КОЗІЙ Ольга Михайлівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музикознавства та вокально-хорового мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Наукові інтереси: вокально-хорове мистецтво, диригентсько-хорова підготовка, професійна підготовка майбутніх учителів мистецьких дисциплін.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

TSYMBAL-SLATVINSKA Svitlana Volodymyrivna – Doctor of Pedagogic Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Special Education, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University.

Circle of scientific interests: vocational training of future speech therapists, forming information and educational environment in higher education institutions.

KOZII Olga Mykhaylivna – Candidate of Pedagogic Sciences (Ph.D.), Associate Professor at the Department of Musicology and Vocal and Choral Arts, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University.

Circle of scientific interests: vocal and choral art, conducting and choral training, professional training of future teachers of art disciplines.

Стаття надійшла до редакції 17.02.2021 р.

УДК 378. 4:78 (436)

DOI: 10.36550/2415-7988-2021-1-192-26-31

ЧЕРКАСОВ Володимир Федорович –

доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри музичного мистецтва та методики музичного виховання

Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9112-3468>

e-mail: cherkasov_2807@ukr.net

ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНО-ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ЗАСОБАМИ ФЕСТИВАЛЬНОГО РУХУ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Запровадження концепції Нової української школи (2017 р.) та Концепції художньо-естетичного виховання молоді (2004 р.) передбачає здатність майбутніх фахівців музично-

педагогічної освіти до пошуку нових форм роботи, опанування новітніми технологіями навчання з метою набуття якісно нового рівня професійної підготовки. У цьому зв'язку, проблема участі студентів у фестивалях і конкурсах різних рівнів, котрі

проводяться на теренах України та за її межами, як вагомий чинник формування музично-естетичної культури майбутніх учителів музичного мистецтва, набуває важливого як соціального, так і педагогічного значення. Відтак, це визначає стратегічний напрям музично-педагогічної освіти, а саме – фахову та методичну підготовку менеджерів фестивального руху, керівників художніх колективів. Тож цілком закономірно, що формування музично-естетичної культури майбутніх учителів музичного мистецтва засобами фестивального руху є актуальним і своєчасним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз джерел педагогічного та мистецького спрямування підтверджує, що вітчизняними та зарубіжними науковцями, з-поміж яких: Е. Б. Абдулін, Б. А. Брилін, Д. Б. Кабалецький, А. В. Козир, О. В. Лобова, Л. М. Масол, О. В. Михайличенко, М. А. Михаськова, Г. Ю. Ніколаї, О. М. Олексюк, Г. М. Падалка, Е. П. Печерська, О. Е. Реброва, О. Я. Ростовський, Л. М. Сбітнева, Н. А. Сегеда, Т. А. Смирнова, М. О. Ткаченко, В. Ф. Черкасов, О. П. Щолокова різною мірою досліджено та розкрито ті чи ті питання готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до музично-естетичного виховання дітей і молоді. Тематика нашого наукового пошуку значно доповнює дослідження названих авторів, уможливує усвідомлення особливостей формування музично-естетичної культури майбутніх учителів музичного мистецтва засобами фестивального руху.

Мета статті полягає в обґрунтуванні процесу формування музично-естетичної культури майбутніх учителів музичного мистецтва засобами фестивального руху.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для з'ясування будь-якої категорії наукового дослідження доцільно визначити сутність її основних понять. За такого підходу відповідно до тематики нашого наукового пошуку на особливу увагу заслуговує аналіз дефініцій «музично-естетична культура», «фестивальний рух». Що стосується поняття «музично-естетична культура», то у науковому середовищі протягом останніх років спостерігаються різні підходи до його тлумачення. Перш за все у визначенні цієї категорії спостерігаємо інтеграцію двох складових, а саме: музичної культури та естетичної культури.

Музична культура представляє собою духовні надбання в галузі музичного

мистецтва, які класифікуються за напрямами, стилями та жанрами. Невипадково, гармонійна впорядкованість світу сприяла створенню композиторами музики зі своїми засобами виразності, наповненої пристрастями та емоціями, що надає особливого значення загальнолюдським та художнім цінностям.

Музична культура науковцями інтерпретується як складне соціальне явище (Л. А. Баренбойм, Л. А. Мазель, Г. М. Падалка, А. Н. Сохор); результат взаємодії різних видів музичної діяльності, сформованої музично-естетичної свідомості та відповідних суджень (М. С. Каган, О. В. Лобова, В. І. Петрушин, О. Я. Ростовський, О. П. Рудницька, Л. В. Школяр); поєднання музично-естетичних знань, умінь та навичок, а також здібностей, переконань та ціннісних уявлень (Д. Б. Кабалецький, О. М. Олексюк, Т. М. Турчин, В. І. Федоришин, В. Ф. Черкасов). Д. Б. Кабалецький інтерпретує музичну культуру школярів як єдність трьох компонентів: музичного досвіду, музичної грамотності та музично-творчого розвитку дитини.

Отже, музична культура в контексті підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в закладах вищої освіти потрактовується нами як складне динамічне явище, яке інтегрує знання, вміння і навички з основних музикознавчих дисциплін, досвід в різних видах музично-виконавської діяльності, рівень розвитку інтелектуально-творчих здібностей майбутніх учителів музичного мистецтва, готовність до активної музично-творчої діяльності та примноження цінностей музичного мистецтва.

Естетична культура інтерпретується як сукупність естетичних цінностей, засобів їх створення та вживання. Завдяки залученню молоді до системи естетичних цінностей мистецтва та суспільства відбувається розвиток образного мислення, творчих здібностей, цілісності сприйняття світу, розвитку фантазії, уявлення та інтуїції. Засвоєння естетичних цінностей позитивно впливає на здатність до обґрунтованого естетичного вибору та ствердження естетичного начала, формування естетичних ідеалів на основі культурних цінностей.

На думку Г. М. Падалки, «естетична культура вчителя музичних дисциплін відображає здатність його до грамотного, вільного, повного сприйняття та аналізу різноманітних естетичних явищ, уміння адекватно оцінювати й класифікувати їх, а головне – будувати педагогічну діяльність відповідно до соціально значущих

естетичних норм досконалості й краси» [4, с. 58].

До структури естетичної культури входить: естетична свідомість, що відтворюється в ідеалах, смаках, поглядах та концепціях; естетичні аспекти різних видів діяльності, котрі проявляються в праці, побуті, під час спілкування, у суспільному житті та дозвіллі; естетичне виховання засобами різних видів мистецтв, а саме: музики, художньої літератури, живопису, хореографії, архітектури, театру та кіно; естетичне відношення до навколишнього світу; естетична насолода від процесу творчості, що мотивує подальший інтерес до того чи того виду діяльності.

Таким чином, естетична культура майбутнього вчителя музичного мистецтва визначається як цілісне, складне особистісне утворення, характеризується глобалізацією естетичного світогляду, рівнем естетичного виховання та розвитку, витонченим естетичним смаком, естетичним сприйняттям і відгуком на твори музичного мистецтва, а також створенням естетичних цінностей в житті й мистецтві.

Інтеграція цих двох дефініцій уможливило обґрунтування категорії «музично-естетична культура» майбутнього вчителя музичного мистецтва. За такого підходу варто зазначити доцільність емоційно-ціннісного ставлення студентів до вітчизняної і світової музичної культури. Інтерпретація інтонаційно-образної структури музичного твору сприяє розвитку інтелектуально-творчого й музичного мислення, виникненню естетичних почуттів, що мотивують розвиток потреб та інтересів у процесі пізнання закономірностей та принципів побудови музичного твору. Активна творча діяльність над інтерпретацією музичного твору стимулює розвиток музично-естетичних інтересів, смаків і потреб майбутніх учителів, що робить їхнє спілкування з музикою різних епох і напрямів більш усвідомленим і ґрунтовним.

Так, Л. М. Сбітнева наголошує, що на процес формування музично-естетичної культури вчителя позитивно впливає система музично-естетичного виховання в закладах вищої освіти України. Такої ж точки зору дотримується і В. Мішедченко. Окрім того, науковець переконує, що формування музично-естетичної культури відбувається засобами пісенного фольклору. Коли «звучить народна пісня, можна розвивати любов до музичного мистецтва, що сприятиме формуванню музично-естетичної

культури та збагаченню духовності» [3, с. 170].

Тож цілком імовірно, що музично-естетична культура майбутнього вчителя музичного мистецтва є стрижнем його професійної культури, духовних цінностей та особистісного інтелектуально-художнього іміджу. У процесі вивчення музично-теоретичних, інструментальних та вокально-хорових дисциплін у майбутніх учителів музичного мистецтва формується емоційно-ціннісне ставлення до творчої спадщини композиторів, які змогли відтворити стиль, характер і атмосферу тієї епохи, яка формує цілісну картину світу, уможливило замислитися і засередитися на тих подіях, які вплинули на суспільні зміни і сприяли прогресивним новоутворенням у житті суспільства.

Відносно дефініції «фестиваль» (фр. festival, від лат. Festivus – святковий), варто зазначити, що у науковому середовищі «фестиваль» потрактовується як масове явище, презентація досягнень колективної та індивідуальної творчості в різних галузях культурно-мистецької діяльності. «Велика радянська енциклопедія» дає визначення музичного фестивалю як «циклу концертів та вистав, об'єднаних спільною програмою, що відбуваються в особливо урочистих обставинах. Їх тривалість коливається від кількох днів до півроку, зміст також є різноманітним: монографічні присвячуються музиці певного композитора, тематичні – певному жанру, епосі чи стилістичному напрямку, виконавчої майстерності та ін. Влаштовуються зазвичай у містах, що славляться музичними традиціями, або пов'язані з життям і діяльністю великих музикантів» [1, с. 218].

Фестивалі класифікуються за видами мистецтва, а саме: музичні, театральні, художні, естрадні, джазові, інди музики, поп та рок-фестивалі, авторської пісні, народного мистецтва, етнічних культур, дитячої творчості, циркові, кіномистецькі. За рівнем проведення варто виокремити міжнародні, всеукраїнські та регіональні фестивалі.

Історія фестивального руху в СРСР починається з 30-х років ХХ століття. Перші музичні фестивалі проходили в Ленінграді, а з кінця 50-х років фестивальний рух охопив Латвію, Литву та Естонію. З набуттям Україною незалежності, з-поміж музичних фестивалів популярними стали наступні: Бар Рок Ко (Бар, Вінницької області), Ше Фест (с. Моринці, Звенигородського, району Черкаської області), Явір Фест (Львів), Міжнародний фольклорний фестиваль

«Етновир» у Львові, Західфест (с. Родатичі, Городоцького району, Львівської області), Млиноманія (с. Сокилець, Тульчинського району, Вінницької області), Таврійські ігри (Каховка), Слов'янський базар (Вітебськ), Червона рута (Чернівці), Шешори (с. Шешори, Івано-Франківщина), Рок-екзистенція (Київ), Міжнародний фестиваль середньовічної культури «Львів Стародавній», Міжнародний дитячий музичний фестиваль «Квітка миру», Франко Фест (с. Нагуєвичі), Музична Трибуна Київської Молоді (Київ), Stare Misto (Львів), Країна Мрій (Київ), Кобзарська Трійця (Київ), Рок'N'Січ (Київ), «Під Покровом Тризуба» (Боярка, Київської області), Ukraibilly bang!, SEVAMA-фест.

З набуттям Україною незалежності відбувається активізація фестивального руху в різних регіонах країни. Столицею фестивального руху стає Київ. Тут проводиться фестиваль української музики «Київ Музик Фест». Згодом відбувається активізація фестивального руху у Львові, Одесі, Харкові та інших обласних центрах країни.

Таким чином, ми дійшли висновку, що музичний фестиваль – це масове культурно-мистецьке явище, засіб міжнародної співпраці, що дозволяє познайомитися з культурою та мистецтвом різних країн світу, включає презентацію певних досягнень в тому чи тому жанрі музичного мистецтва, мотивує створення єдиного культурноосвітнього середовища.

Музичні фестивалі сприяють розвитку творчих здібностей майбутніх учителів музичного мистецтва, удосконаленню виконавських умінь і навичок, збагаченню художньо-естетичного досвіду та є засобом гармонізації культурноосвітнього середовища, а також приносять радість і наснагу, естетичну насолоду і бажання змінювати світ згідно із законами краси й любові.

Методика організації та проведення фестивалів за участю студентської молоді передбачає наступне:

– чітку постановку мети, яка спрямовується на реалізацію конкретних культурноосвітніх завдань;

– підготовку сценарію заходу, котрий містить необхідні компоненти, як-от: виступи хороших колективів, вокально-інструментальних ансамблів, оркестрових колективів, солістів вокалістів та інструменталістів;

– проведення творчих зустрічей з керівниками художніх колективів та

представниками провідних навчальних закладів;

– проведення майстер-класів членами журі та провідними фахівцями галузі;

– проведення конференцій, пресконференцій та організація роботи виставок;

– проектування та виготовлення необхідних за сценарієм банерів, рекламних роликів, сайтів, які створюють цілісне уявлення й усвідомлення змісту культурноосвітнього заходу;

– підготовка ескізів та виготовлення костюмів, котрі доповнюють та розкривають зміст сценічної композиції;

– розв'язання питань щодо світлового оформлення сцени, де будуть проводиться виступи учасників фестивалю;

– проведення гала-концерту за участю лауреатів та дипломантів з оголошенням результатів і нагородженням переможців.

Позитивні емоції, котрі отримує молодь від спілкування з мистецькими проектами, впливають на формування індивідуального стилю мислення, ставлення до себе й культурноосвітнього середовища, допомагає знайти своє місце в навколишньому соціумі.

Так, на базі мистецького факультету Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка сьомий рік поспіль проходить Всеукраїнський, а з 2018 року Міжнародний фестиваль-конкурс «Сходинки до майстерності». Організаторами та співзасновниками фестивалю-конкурсу виступають Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка та Дитяча музична школа № 1 імені Г. Г. Нейгауза міста Кропивницького.

Фестиваль-конкурс проходить за підтримки: Міністерства освіти і науки України; Департаменту освіти і науки Кіровоградської обласної державної адміністрації; Департаменту культури, туризму і культурної спадщини Кіровоградської обласної державної адміністрації; КЗ «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського». Інформаційний супровід відбувається за підтримки Кіровоградської обласної телерадіокомпанії.

Мета і завдання фестивалю-конкурсу: збереження, розвиток та примноження кращих традицій вітчизняного мистецтва; підтримка талановитих педагогів, студентів, учнів мистецьких навчальних закладів, підвищення престижу педагогів-музикантів;

підвищення виконавської майстерності педагогів та студентів, окремих виконавців і творчих колективів; формування креативного мислення педагогів-музикантів, студентів, учнів мистецьких навчальних закладів, щодо організації навчально-виховного процесу в закладах освіти і культури різних рівнів акредитації; стимулювання професійної діяльності та самореалізації педагогів-музикантів, студентів та учнів; обмін досвідом і творча співпраця з проблем професійно-педагогічної підготовки майбутніх фахівців у сфері музичного мистецтва.

Фестиваль-конкурс є відкритим для педагогів-музикантів, студентів, учнів навчальних закладів освіти, мистецтва і культури різних рівнів акредитації.

Фестиваль-конкурс проводиться за наступними номінаціями: **«Виконавець-інструменталіст»** (для музикантів інструментальних жанрів) категорія А – соло, категорія В – малі форми (дуети, тріо, квартети), категорія С – ансамблі, оркестри. У номінації оцінюється виконання конкурсантом 2-х інструментальних різнохарактерних музичних творів.

Загальні критерії оцінювання: рівень володіння музичним інструментом, чистота інтонації та музичний стрій (інструментально-смічкові інструменти), складність репертуару та інструментовки, володіння динамічною палітрою звука, музикальність, артистичність, художня інтерпретація музичного твору, творча індивідуальність.

«Виконавець-вокаліст» (для музикантів вокальних жанрів) категорія А – соло, категорія В – малі форми (дуети, тріо, квартети), категорія С – ансамблі, хорові колективи. У номінації оцінюється виконання конкурсантом програми з 2-х різнохарактерних вокальних творів.

Загальні критерії оцінювання: виконавська майстерність, музикальність, художня інтерпретація музичного твору, чистота інтонації та якість звучання, краса тембру і сили звука, сценічна культура, складність репертуару, відповідність репертуару виконавським можливостям та віковій категорії виконавця.

«Моя методика». У номінації оцінюється виконання конкурсантом будь-якого із запропонованих завдань, а саме: презентація фрагменту уроку з уявним класом за навчальною або авторською програмою з використанням сучасних методів навчання; відеопрезентація фрагменту уроку за навчальною або авторською програмою з використанням сучасних методів навчання.

Загальні критерії оцінювання: педагогічна та методична майстерність, ефективність поєднання в професійній діяльності традиційного та інноваційного підходів до інтерпретації змісту навчального матеріалу, наявність авторських методик, запровадження сучасних інноваційних музично-педагогічних технологій та інтерактивних методів і прийомів навчання.

«Композиторська діяльність педагога-музиканта». На фестиваль-конкурс можуть бути представлені твори будь-яких жанрів: малих (п'єси, прелюдії, пісні, романси) та великих (сонати, сонатини, варіації, сюїти) форм, написані для сольних інструментів, інструментальних ансамблів, голосу або хору із супроводом, хору без супроводу, цифрових (комп'ютерних) інструментів; твори в популярних естрадних стилях, джазові композиції та композиції, створені за допомогою комп'ютера.

Загальні критерії оцінювання: оригінальність музичного твору, стильова та жанрова відповідність, художня цінність твору, сценічна культура виступу, майстерність інтерпретації інтонаційно-образного змісту музичного твору.

«Інноваційна та культурно-просвітницька діяльність педагога-музиканта». Презентація ініціативи, а саме: культурно-просвітницьких та конкурсних творчих проєктів, лекторських циклів музично-просвітницького характеру; інновація творчості, ініціативи у роботі з молоддю, пошук нових форм і методів роботи в сучасних освітніх закладах; запровадження інтеграційних підходів у використанні різних музично-педагогічних технологій; методичні розробки та рекомендації для молодих фахівців тощо.

Загальні критерії оцінювання: актуальність творчої ініціативи, конкурентоспроможність творчої ідеї, креативність розв'язання поставленої проблеми, реальність реалізації творчої ініціативи, соціально значимий ефект культурно-просвітницького заходу.

Висновки та перспективи подальших розідок напрямку. З огляду на сказане та зважаючи на недостатню розробленість дослідженої проблематики варто зазначити, що формування музично-естетичної культури майбутніх учителів музичного мистецтва засобами фестивального руху відбувається в процесі активної творчої діяльності в художніх колективах та сольних виступах на музичних фестивалях різних рівнів. Участь у фестивальному русі сприяє створенню взаємозв'язків між інноваціями,

технологіями та креативністю, пошуком новаторських і творчих ідей. Відбувається презентація професійного рівня виконавців і музичних колективів, формується творча взаємодія в контексті нової системи комунікації та нової моделі культурного життя. Музичні фестивалі позитивно впливають на збереження культурної спадщини, пропаганди національних та світових цінностей. Перспективи подальших розвідок можуть бути пов'язані з узагальненням досвіду фестивального руху певних регіонів України, участі студентської молоді в збереженні та примноженні загальнолюдських цінностей засобами музичного мистецтва.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Большая советская энциклопедия. Гл. ред. О. Ю. Шмидт. [1-е изд.]. Т. 1-65. СССР. М. : «Сов. энциклопедия». 1990.
2. Лобова О. В. Формування основ музичної культури молодших школярів: теорія та практика: монографія. Суми : ВВП «Мрія». 2010. 516 с.
3. Міshedченко В. Формування музично-естетичної культури учнів початкової школи засобами музичного фольклору. Науковий вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки. Миколаїв. 2017. С. 166–172.
4. Падалка Г. М. Естетична культура майбутніх учителів та умови її формування / Г. М. Падалка // Вища і середня педагогічна освіта. К., 1991. Вип. 15. С. 56–61.
5. Черкасов В. Ф. Теорія і методика музичної освіти : навч. посіб. / Володимир Черкасов. К. : ВЦ «Академія», 2016. 240 с. (Серія «Альма-матер»)

REFERENCES

1. *Bol'shaya sovetskaya entsiklopediya*, (1990). [Great Soviet Encyclopedia]. Moscow.
2. Lobova, O. V. (2010). *Formuvannya osnov muzychnoyi kul'tury molodshykh shkolyariv: teoriya ta praktyka*. [Formation of the basics of musical culture of junior schoolchildren: theory and practice]. Sumy.
3. Mishedchenko, V. (2017). *Formuvannya muzychno-estetichnoyi kul'tury uchniv pochatkovoyi shkoly zasobamy muzychnoho fol'kloru*. [Formation of musical and aesthetic culture of primary school students by means of musical folklore] Mykolaiv.
4. Padalka, H. M. (1991). *Estetychna kul'tura maybutnikh uchyteliv ta umovy yiyi formuvannya*. [Aesthetic culture of future teachers and conditions of its formation]. Kyiv.
5. Cherkasov, V. F. (2016). *Teoriya i metodyka muzychnoyi osvity*. [Theory and methodology of music education]. Kyiv.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЧЕРКАСОВ Володимир Федорович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри музичного мистецтва та методики музичного виховання Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: становлення і розвиток музично-педагогічної освіти в Україні, теорія і методика музичної освіти.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

CHERKASOV Volodymyr Fedorovich – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor Department of Music Art and Methods of Music Education of Centralukrainian Volodymyr Vinnichenko State Pedagogical University.

Circle of scientific interests: formation and development of music-pedagogical education in Ukraine, theory and methods of music education.

Стаття надійшла до редакції 15.02.2021 р.

УДК 374,7-022.33

DOI: 10.36550/2415-7988-2021-1-192-31-35

БАЛАНУЦА Олександр Олександрович –

кандидат економічних наук,

Надзвичайний і Повноважний Посол України в Кувейті

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3470-9486>

e-mail: balanutsa.alex@gmail.com

ДО ПИТАННЯ ВИВЧЕННЯ ФЕНОМЕНУ «БЕЗПЕРЕРВНА ОСВІТА»

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Розуміння нескінченності світу мислителями минулого спрямовувало їх думки до ідеї нескінченності пізнання як сутнісної властивості людини. В процесі поглиблення і розширення знань про природу і світ, вироблявся механізм накопичення знань від стадії безпосередньої

передачі досвіду до стадії інституціоналізації процесу. Розвивається ідея безперервної освіти, долаючи низку етапів – від появи самого терміну в педагогіці до усвідомлення суспільством соціальної потреби у безперервній освіті.

Сьогодні, запит на безперервну освіту передусім пов'язаний з процесами